

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

CHRISTINE STIX-HACKL

της 18ης Μαΐου 2006¹

I — Εισαγωγή

1. Στην παρούσα διαδικασία, το Verwaltungsgericht Sigmaringen ζητεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84², όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 590/85³, καθώς και του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88⁴.

2. Πρόκειται για το ζήτημα της διατηρήσεως της ποσότητας αναφοράς σε περίπτωση οικειοθελούς καταγγελίας της συμβάσεως μισθώσεως εκ μέρους του μισθωτή, όταν ο εκμισθωτής δεν είναι παραγωγός γάλακτος και δεν προτίθεται να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος ούτε να προβεί σε νέα εκμίσθωση σε παραγωγό γάλακτος.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13).

3 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 590/85 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1985, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 68, σ. 1).

4 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988, σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 139, σ. 12).

II — Το νομοθετικό πλαίσιο

Α — Το κοινοτικό δίκαιο

3. Το 1984, λόγω πλεονάσματος στην κοινοτική παραγωγή γάλακτος, θεσπίστηκε, με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων⁵, ρύθμιση περί συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος. Σύμφωνα με το άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1968⁶, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 856/84, επιβάλλεται συμπληρωματική εισφορά επί των ποσοτήτων γάλακτος που υπερβαίνουν μια ποσότητα αναφοράς που πρόκειται να καθοριστεί.

5 — ΕΕ L 90, σ. 10.

6 — Κανονισμός περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82).

4. Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 857/84 καθορίστηκαν γενικοί κανόνες για την εφαρμογή της εισφοράς του άρθρου 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων.

5. Το άρθρο 7 του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85, έχει, αποσπασματικά, ως εξής:

«1. Σε περίπτωση πώλησης, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης μιας εκμετάλλευσης, η αντίστοιχη ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται εν όλω ή εν μέρει στον αγοραστή, το μισθωτή ή τον κληρονόμο σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που θα καθοριστούν.

Σε περίπτωση μεταβίβασης γαιών στο δημόσιο για κοινή ωφέλεια, και με επιφύλαξη της παραγράφου 3 δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το σύνολο ή μέρος της ποσότητας αναφοράς που αντιστοιχεί στην εκμετάλλευση ή στο τμήμα της εκμετάλλευσης που αποτελεί αντικείμενο της μεταβίβασης τίθεται στη διάθεση του εξερχομένου παραγωγού, εφόσον προτίθεται να συνεχίσει την παραγωγή γάλακτος.

[...]

4. Στην περίπτωση αγροτικών συμβολαίων που λήγουν, αν ο μισθωτής δεν έχει δικαίωμα παράτασης του συμβολαίου υπό ανάλογους όρους, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι η ποσότητα αναφοράς που αντιστοιχεί στην εκμετάλλευση η οποία είναι αντικείμενο του συμβολαίου, τίθεται εν όλω ή εν μέρει στη διάθεση του εξερχόμενου μισθωτή, εφόσον προτίθεται να συνεχίσει την παραγωγή γάλακτος.

5. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68.»

6. Ως προς το ζήτημα αυτό, το άρθρο 7 του κανονισμού 1546/88 της Επιτροπής περιέχει, αποσπασματικά, τις ακόλουθες εκτελεστικές διατάξεις:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου, ποσότητες αναφοράς των παραγωγών και των αγοραστών, στο πλαίσιο των εναλλακτικών λύσεων Α και Β, και των παραγωγών που πωλούν απευθείας στην κατανάλωση μεταβιβάζονται υπό τους εξής όρους:

1) Σε περίπτωση πώλησης, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης μιας εκμετάλλευσης, η αντίστοιχη ποσότητα

αναφοράς μεταβιβάζεται στον παραγωγό που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση.

- 2) Σε περίπτωση πώλησης, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης ενός ή περισσότερων τμημάτων μιας εκμετάλλευσης, η αντίστοιχη ποσότητα αναφοράς κατανέμεται μεταξύ των παραγωγών που αναλαμβάνουν την εκμετάλλευση συναρτήσει των εκτάσεων που χρησιμοποιούνται για τη γαλακτοκομική παραγωγή, ή άλλων αντικειμενικών κριτηρίων που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη μπορούν να μη λάβουν υπόψη τα μεταβιβαζόμενα τμήματα των οποίων η έκταση που χρησιμοποιείται για τη γαλακτοκομική παραγωγή είναι κατώτερη από μια ελάχιστη έκταση που καθορίζουν[.] [Τ]ο μέρος της ποσότητας αναφοράς που αντιστοιχεί σ' αυτήν την έκταση μπορεί να προστεθεί στο σύνολό του στο απόθεμα.

- 3) Οι διατάξεις των σημείων 1 και 2 και του τέταρτου εδαφίου εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, κατ' αναλογία [σε] άλλες περιπτώσεις μεταβίβασης που περιλαμβάνουν συγκρίσιμα νομικά αποτελέσματα για τους παραγωγούς.

- 4) Όταν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, που αφορούν αντίστοιχα τη μεταβίβαση γαιών στο δημόσιο ή/και για κοινή ωφέλεια και την περίπτωση αγροτικών συμβολαίων

που λήγουν χωρίς ο μισθωτής να έχει δικαίωμα παράτασης του συμβολαίου υπό ανάλογους όρους, το σύνολο ή μέρος της ποσότητας αναφοράς που αντιστοιχεί στην εκμετάλλευση ή στο τμήμα της εκμετάλλευσης που αποτελεί το αντικείμενο, κατά περίπτωση, μεταβίβασης ή μη παράτασης συμβολαίου, τίθεται στη διάθεση του εν λόγω παραγωγού αν προτίθεται να συνεχίσει τη γαλακτοκομική παραγωγή, υπό τον όρο ότι το άθροισμα της ποσότητας αναφοράς που τέθηκε με τον τρόπο αυτό στη διάθεσή του και της ποσότητας που αντιστοιχεί στην εκμετάλλευση την οποία αναλαμβάνει ή στην οποία συνεχίζει την παραγωγή του, δεν είναι [ανώτερο] από την ποσότητα αναφοράς την οποία διέθετε πριν από τη μεταβίβαση ή τη λήξη του συμβολαίου.

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν τις διατάξεις των σημείων 1, 2 και 4 όσον αφορά μεταβιβάσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια και μετά την περίοδο αναφοράς.

[...]»

7. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων⁷ κατήργησε και αντικατέστησε, από την 1η Απριλίου 1994, τον κανονισμό 857/84.

⁷ — ΕΕ L 405, σ. 1.

8. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 3950/92 έχει ως εξής:

10. Το άρθρο 7 MGV έχει, αποσπασματικά, ως εξής:

«(1) Η διαθέσιμη σε μια εκμετάλλευση ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται μαζί με την εκμετάλλευση σε περίπτωση πώλησως, εκμισθώσεως ή κληρονομικής μεταβίβασως στους παραγωγούς στους οποίους περιέρχεται, σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζουν τα κράτη μέλη λαμβάνοντας υπόψη τις χρησιμοποιούμενες για τη γαλακτοκομική παραγωγή εκτάσεις ή άλλα αντικειμενικά κριτήρια και ενδεχομένως συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων πλευρών. Το μέρος της ποσότητας αναφοράς το οποίο ενδεχομένως δεν μεταβιβάζεται με την εκμετάλλευση προστίθεται στο εθνικό απόθεμα.

[...]

B — Το εθνικό δίκαιο

9. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ρύθμισε τη χορήγηση των ποσοτήτων αναφοράς με την Milchgarantiemengenverordnung (κανονιστική απόφαση περί εγγυημένων ποσοτήτων γάλακτος, στο εξής: MGV) της 21ης Μαρτίου 1994⁸, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την τροποποιητική κανονιστική απόφαση της 25ης Μαρτίου 1996⁹.

«(3α) Αν τμήματα εκμεταλλεύσεως, τα οποία χρησιμοποιούνται για την παραγωγή γάλακτος, επιστρέφονται στον εκμισθωτή μετά την 30ή Σεπτεμβρίου 1984 δυνάμει προ της 2ας Απριλίου 1984 συναφθείσας συμβάσεως μισθώσεως, δεν μεταβιβάζονται ποσότητες αναφοράς για παραχωρηθείσα έκταση κατώτερη των 5 εκταρίων· η ποσότητα αναφοράς που αντιστοιχεί στην πέραν των 5 εκταρίων έκταση μεταβιβάζεται στον εκμισθωτή μόνον κατά το ήμισυ και μέχρι το ανώτατο όριο των 2 500 kg ανά εκτάριο. Αυτό δεν ισχύει αν ο εκμισθωτής και ο μισθωτής συμφωνήσουν διαφορετικά, αν ο μισθωτής καταγγείλει τη σύμβαση μισθώσεως ή αν ο εκμισθωτής αποδείξει ότι του είναι απαραίτητη η ποσότητα αναφοράς για να παράγει γάλα ο ίδιος, ο σύζυγός του ή τα τέκνα του· στις περιπτώσεις αυτές μεταβιβάζονται στον εκμισθωτή κατ' ανώτατο όριο 5 000 kg ανά εκτάριο. Η ποσότητα αναφοράς που μεταβιβάζεται στον εκμισθωτή σύμφωνα με τις περιόδους 1 και 2 αποδεσμεύεται, στο μέτρο που έχει απονεμηθεί σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, και παράγραφος 3, περίοδος 1, του τροποποιηθέντος κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, υπέρ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, αν η μεταβίβαση έχει λάβει χώρα πριν από τη λήξη της ενδεχομένως προβλεπόμενης στα αναφερόμενα στο άρθρο 1 νομοθετήματα προθεσμίας. Η κατά το πρώτο εδάφιο μεταβίβαση των ποσοτήτων αναφοράς δεν καλύπτει ποσότητες αναφοράς που αποδεσμεύτηκαν βάσει του άρθρου 2α, παράγραφος 4, πέμπτο εδάφιο, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του Milchaufgabevergütungsgesetz (νόμου για

8 — Κανονιστική απόφαση περί εγγυημένων ποσοτήτων γάλακτος της 21ης Μαρτίου 1994 (BGBl. 1994 I, σ. 586).

9 — 33η τροποποιητική κανονιστική απόφαση της 25ης Μαρτίου 1996 (BGBl. 1996 I, σ. 535).

την αποζημίωση σε περίπτωση εγκαταλείψεως της γαλακτοκομικής παραγωγής) και απονεμήθηκαν οριστικά στον μισθωτή.

αυτή ανέφερε ότι ο ίδιος δεν ήταν παραγωγός γάλακτος και ότι δεν είχε την πρόθεση να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος.

[...]»

III — Τα πραγματικά περιστατικά, η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11. Ο Leiprecht εκμίσθωσε την 15η Νοεμβρίου 1980 4,01 εκτάρια γαιών προς παραγωγή γάλακτος στον πατέρα του Kibler, προσφεύγοντος της κύριας δίκης (στο εξής: προσφεύγων).

12. Ο προσφεύγων, ο οποίος κατέστη εν τω μεταξύ διάδοχος του πατέρα του, κατήγγειλε τη μισθωτική σχέση στις 30 Νοεμβρίου 1992. Προηγούμενως, είχε υπεκμισθώσει ένα τμήμα της γαλακτοκομικής ποσόστωσης αναφοράς ή ποσότητας αναφοράς του στον Ott.

13. Στη συνέχεια, ο Leiprecht (ο εκμισθωτής) υπέβαλε στις 16 Δεκεμβρίου 2002 στην Amt für Landwirtschaft, Landschafts- und Bodenkultur (Υπηρεσία γεωργίας και γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στο εξής: ALLB) του Ravensburg αίτηση χορηγήσεως βεβαίωσεως περί της επιστρεφόμενης σε αυτόν ποσότητας αναφοράς γάλακτος λόγω της αποδόσεως του μισθίου. Στην αίτηση

14. Με απόφαση της 5ης Μαΐου 2003, η ALLB χορήγησε στον Leiprecht βεβαίωση, η οποία πιστοποιούσε, αφενός, ότι, όσον αφορά τις επιστραφείσες γαίες που χρησιμοποιούνταν για γαλακτοπαραγωγή, συνολικής επιφανείας 4,0166 εκταρίων, υπολογιζόταν, με ισχύ από 1ης Απριλίου 2003, ποσότητα αναφοράς 4 391,28 χιλιογράμμων (kg) ανά εκτάριο· αφετέρου, πιστοποιήθηκε η μεταβίβαση σε αυτόν ποσότητας αναφοράς για παράδοση γάλακτος 11 817 kg, με περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες 4,08 %.

15. Ενώ ο υπομισθωτής Ott διατύπωσε αντιρρήσεις επικαλούμενος μόνον ότι η περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες αναγραφόταν εσφαλμένα, ο προσφεύγων και ο Leiprecht υπέβαλαν διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως της ALLB.

16. Το Regierungspräsidium Tübingen (περιφερειακή διοίκηση Tübingen), με απόφαση της 27ης Απριλίου 2004, απέρριψε τη διοικητική ένσταση του προσφεύγοντος. Ως αιτιολογία ανέφερε ότι για την νομική αξιολόγηση [της υποθέσεως] ήταν κρίσιμες οι διατάξεις οι οποίες ίσχυαν στις 30 Νοεμβρίου 1992. Ως εκ τούτου, κρίσιμος ήταν ο κανονισμός 857/84 της 31ης Μαρτίου 1984 και δεν είχε εν προκειμένω εφαρμογή η απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών

Κοινοτήτων της 20ής Ιουνίου 2002 στην υπόθεση Thomsen¹⁰, με την οποία ερμηνεύθηκε ο κανονισμός 3950/1992.

17. Ο προσφεύγων άσκησε, στις 25 Μαΐου 2004, προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως επί της διοικητικής ενστάσεως. Προς θεμελίωση της προσφυγής του επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι κατά τον χρόνο της επιστροφής του μισθίου ούτε ο Ott, ούτε ο Leiprecht ήταν παραγωγοί γάλακτος. Η νομολογία επί της υποθέσεως Thomsen μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογίαν και σε περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, ιδίως λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων περί λεπτομερειών εφαρμογής συμπληρωματικής εισφοράς κατά το άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68, οι οποίες αναφέρονται στην έννοια του παραγωγού σε σχέση με τη μεταβίβαση γαιών και ποσοτήτων αναφοράς.

18. Το Land Baden-Württemberg (Ομόσπονδο Κράτος της Βάδης — Βυρτεμβέργης), καθού της κύριας δίκης (στο εξής: το καθού,) υποστηρίζει ότι δεν έχει σημασία αν αυτός προς τον οποίο μεταβιβάζεται η ποσόστωση έχει την ιδιότητα του παραγωγού. Στο άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85, δεν γίνεται μνεία περί παραγωγού. Για πρώτη φορά με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 3950/92 θεσπίζεται ρύθμιση σύμφωνα με την οποία κατά τη λήξη των μισθωτικών συμβάσεων ο εκμισθωτής θα έπρεπε να είναι παραγωγός, προκειμένου να μπορεί να ανακτήσει την ποσότητα αναφοράς.

19. Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, δεν είναι δυνατόν, βάσει της μέχρι τώρα νομολογίας του Δικαστηρίου, να δοθεί σαφής και αδιαμφισβήτητη απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον η επιστροφή της ποσότητας αναφοράς στον εκμισθωτή προϋποθέτει ότι ο τελευταίος έχει την ιδιότητα του παραγωγού. Σε περίπτωση που δοθεί καταφατική απάντηση στο ερώτημα αυτό, ανακύπτει περαιτέρω το ζήτημα κατά πόσον ο μισθωτής, ο οποίος κατήγγειλε αυτοβούλως τη μισθωτική σύμβαση, μπορεί, σε περίπτωση αποδόσεως, να διατηρήσει την ποσότητα αναφοράς.

20. Στο πλαίσιο αυτό, το Verwaltungsgericht Sigmaringen υπέβαλε στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με διάταξη της 12ης Μαΐου 2005 που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Ιουλίου 2005, τα ακόλουθα ερωτήματα, ζητώντας την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

«1) Συμβιβάζεται με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 590/85, και με το άρθρο 7, σημεία 2, 3 και 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88, διάταξη της εσωτερικής νομοθεσίας κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι, κατά την απόδοση εκμισθωμένου τμήματος εκμεταλλεύσεως, η ποσότητα αναφοράς που αναλογεί στις γαίες της εκμεταλλεύσεως του μισθωτή που χρησιμοποιούνται για γαλακτοπαραγωγή επιστρέφει, μαζί με το εν λόγω τμήμα της εκμεταλλεύσεως, στον εκμισθωτή, έστω και αν αυτός κατά το χρόνο της αποδόσεως δεν είναι πλέον παραγωγός γάλακτος, δεν προτίθεται πλέον να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος ούτε να προβεί σε νέα εκμίσθωση σε παραγωγό γάλακτος;

10 — Απόφαση της 20ής Ιουνίου 2002, C-401/99, Thomsen (Σύλλογος 2002, σ. I-5775).

- 2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, συμβιβάζεται με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 590/85, και με το άρθρο 7, σημείο 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88 διάταξη της εθνικής νομοθεσίας κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι, σε περίπτωση λήξεως συμβάσεως μισθώσεως, ο μισθωτής διατηρεί ολόκληρη την ποσότητα αναφοράς, έστω και αν αυτός αυτοβούλως κατήγγειλε τη σύμβαση μισθώσεως;

ουσίαν, κατά πόσον, σύμφωνα με την κοινοτική ρύθμιση για τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος που ίσχυε πριν τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός 3950/92 —ιδίως σύμφωνα με τον κανονισμό 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85 και σύμφωνα με τον κανονισμό 1546/88— κατά την απόδοση εκμισθωμένου τμήματος εκμεταλλεύσεως, η ποσότητα αναφοράς που αναλογεί στις γαίες της εκμεταλλεύσεως που χρησιμοποιούνται για γαλακτοπαραγωγή μπορεί να επιστρέψει στον εκμισθωτή, έστω και αν αυτός κατά τον χρόνο της αποδόσεως δεν είναι πλέον παραγωγός γάλακτος και δεν προτίθεται πλέον ούτε να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος ούτε να προβεί σε νέα εκμίσθωση των εν λόγω γαιών σε παραγωγό γάλακτος.

IV — Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

21. Πρέπει, κατ' αρχάς, να υπενθυμιστεί ότι, στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας στη διαδικασία εκδόσεως προδικαστικών αποφάσεων, εναπόκειται στα μὲν εθνικά δικαστήρια να διαπιστώνουν και να εκτιμούν τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, στο δε Δικαστήριο να παρέχει στα εθνικά δικαστήρια τα στοιχεία ερμηνείας που τους είναι απαραίτητα για την επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς¹¹.

22. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ'

23. Το Δικαστήριο, με την απόφαση επί της υποθέσεως *Thomsen*, έκρινε ότι, σε περίπτωση λήξεως της ισχύος συμβάσεως αγροτικής μισθώσεως εκμεταλλεύσεως στην οποία παράγεται γάλα, η μερική ή ολική μεταβίβαση στον εκμισθωτή της ποσότητας αναφοράς που συναρτάται προς την εν λόγω εκμετάλλευση είναι δυνατή μόνον όταν ο εκμισθωτής αυτός είτε έχει ο ίδιος την ιδιότητα του «παραγωγού» ή προτίθεται να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος, είτε μεταβιβάζει, κατά τη λήξη της συμβάσεως μισθώσεως, τη διαθέσιμη ποσότητα αναφοράς σε τρίτον που έχει την ιδιότητα αυτή¹².

24. Στη διαφορά όμως της κύριας δίκης υφίστανται αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον η ιδιότητα του παραγωγού αποτελεί προϋπόθεση για την επιστροφή της ποσότητας αναφοράς που συναρτάται με τις εκμισθωθείσες γαίες, κυρίως διότι η από-

11 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 11ης Απριλίου 2000 επί των συνεκδικασθεισών υποθέσεων C-51/96 και C-191/97, *Delège* (Συλλογή 2000, σ. I-2549, σκέψη 50), της 22ας Μαΐου 1990, 332/88, *Alimenta* (Συλλογή 1990, σ. I-2077, σκέψη 9) και της 3ης Ιουνίου 1986, 139/85, *Kempf* (Συλλογή 1986, σ. 1741, σκέψη 12).

12 — Απόφαση επί της υποθέσεως C-401/99 (παράτιθεται στην υποσημείωση 10), σκέψεις 41, 45 και 46.

φαση Thomsen αφορούσε τον κανονισμό 3950/92, στο άρθρο 7, παράγραφος 1, του οποίου γίνεται ρητή αναφορά στην έννοια του «παραγωγού», αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στο εφαρμοστέο εν προκειμένω άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85.

25. Όσον αφορά την κρισιμότητα της διαφοράς αυτής, πρέπει να επισημανθεί ότι η απόφαση Thomsen του Δικαστηρίου στηρίχθηκε επανειλημμένα, κατά την ερμηνεία του κανονισμού 3950/92, στην αρχή σύμφωνα με την οποία στους γεωργοκτηνοτρόφους δεν χορηγείται ποσότητα αναφοράς παρά μόνον εφόσον έχουν την ιδιότητα του παραγωγού¹³.

26. Η αρχή αυτή συνάγεται από τον σκοπό και την εν γένει οικονομία της ρυθμίσεως για τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος¹⁴ και, εκτός αυτού, το Δικαστήριο, όπως ορθά παρατήρησε η Επιτροπή, την είχε επικαλεστεί και πριν από την απόφαση Thomsen σε σχέση με την ερμηνεία των αντίστοιχων διατάξεων του κανονισμού 857/84¹⁵.

27. Κατά συνέπεια, η ερμηνεία στην οποία προέβη το Δικαστήριο στην απόφαση Thomsen, σύμφωνα με την οποία η ποσότητα αναφοράς μπορεί να αποδοθεί στον εκμισθωτή μόνον εφόσον αυτός έχει την ιδιότητα του παραγωγού ή προτίθεται να

ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος ή να προβεί σε νέα εκμίσθωση σε παραγωγό γάλακτος, δεν στηρίζεται στο γράμμα του κανονισμού 3950/92, αλλά, αντίθετα, ανταποκρίνεται σε μια γενική αρχή που αποτελεί, γενικώς, το έρεισμα της ρυθμίσεως για τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος και, ειδικώς, το έρεισμα των κανονισμών 857/84 και 1546/88. Τα συμπεράσματα του Δικαστηρίου στην απόφαση Thomsen πρέπει, συνεπώς, να ισχύσουν και στην υπό κρίση υπόθεση.

28. Στο πρώτο ερώτημα πρέπει, συνεπώς, να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85, και το άρθρο 7, πρώτο εδάφιο, σημεία 1, 3 και 4, του κανονισμού 1546/88 έχουν την έννοια ότι, κατά την απόδοση εκμισθωμένου τμήματος εκμεταλλεύσεως, η ποσότητα αναφοράς που αναλογεί στις γαίες της εκμεταλλεύσεως που χρησιμοποιούνται για γαλακτοπαραγωγή δεν μπορεί να επιστρέψει στον εκμισθωτή, αν αυτός κατά τον χρόνο της αποδόσεως έπαυσε να είναι παραγωγός γάλακτος και δεν προτίθεται πλέον ούτε να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος ούτε να προβεί σε νέα εκμίσθωση των εν λόγω γαιών σε παραγωγό γάλακτος.

V — Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

29. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, κατά πόσον, σε περίπτωση που δοθεί

13 — Βλ. την απόφαση επί της υποθέσεως C-401/99 (παρατίθεται στην υποσημείωση 10), σκέψεις 32 και 39.

14 — Ό.π.

15 — Βλ. τις αποφάσεις της 15ης Ιανουαρίου 1991, C-341/89, Ballmann (Συλλογή 1991, σ. I-25, σκέψη 9), καθώς και της 17ης Απριλίου 1997, C-15/95, EARL de Kerlast (Συλλογή 1997, σ. I-1961, σκέψη 24).

αρνητική απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, μπορεί, σύμφωνα με τους κανονισμούς 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85, και 1546/88, ο μισθωτής του τμήματος της εκμεταλλεύσεως να διατηρήσει, σε περίπτωση λήξεως συμβάσεως μισθώσεως, ολόκληρη την ποσότητα αναφοράς, έστω και αν αυτός αυτοβούλως κατήγγειλε τη σύμβαση μισθώσεως.

30. Κατά πάγια νομολογία, το σύνολο του καθεστώτος των ποσοτήτων αναφοράς στηρίζεται στη γενική αρχή των άρθρων 7 των κανονισμών 857/84 και 1546/88, σύμφωνα με την οποία η ποσότητα αναφοράς χορηγείται σε σχέση με τις γαίες και, επομένως, πρέπει να μεταβιβάζεται με αυτές με βάση τις οποίες χορηγήθηκε¹⁶.

31. Επομένως, κατ' αρχήν, η ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται μόνο με τη μεταβίβαση των γαιών της εκμεταλλεύσεως με τις οποίες συνδέεται, υπό τον όρον ότι η μεταβίβαση αυτή πληροί τις σχετικώς προβλεπόμενες στα άρθρα 7 των κανονισμών 857/84 και 1546/88 τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις. Με άλλα λόγια, το καθεστώς των ποσοτήτων αναφοράς αποκλείει τη μεμονωμένη μεταβίβαση μόνον των ποσοτήτων αναφοράς, πλην των προβλεπομένων από το κοινοτικό δίκαιο περιπτώσεων παρεκκλίσεως¹⁷.

32. Στην προκειμένη περίπτωση μπορεί να γίνει λόγος μόνο για την προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85, εξαίρεση, της οποίας τις λεπτομέρειες εφαρμογής ορίζει το άρθρο 7, παράγραφος 1, σημείο 4, του κανονισμού 1546/88¹⁸.

33. Σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 857/84, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι η ποσότητα αναφοράς τίθεται στη διάθεση του εξερχόμενου μισθωτή. Ανεξαρτήτως όμως του γεγονότος ότι, όπως επισήμανε η Γερμανική Κυβέρνηση, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν έκανε χρήση της δυνατότητας αυτής, από τη διατύπωση της εν λόγω διατάξεως προκύπτει ότι αυτή αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες ο μισθωτής προτίθεται να συνεχίσει την παραγωγή γάλακτος μετά τη λήξη μιας μισθωτικής συμβάσεως μη δυνάμενης να παραταθεί.

34. Όπως, εξάλλου, προκύπτει από την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 590/85, η ρύθμιση αυτή — η οποία, άλλωστε, πρέπει να ερμηνεύεται στενά, ως εξαίρεση από τη γενική αρχή, σύμφωνα με την οποία η ποσότητα αναφοράς πρέπει να μεταβιβάζεται μαζί με τις γαίες, προς τις οποίες συναρτάται — προστέθηκε στον κανονισμό 857/84 για να αμβλύνει τις δυσχερείς οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες, στις οποίες μπορεί να οδηγήσει η εφαρμογή της εν λόγω αρχής, για τον μισθωτή του οποίου λήγει το συμβόλαιο μίσθωσης γεωργικής

16 — Βλ., στο ίδιο πνεύμα, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις επί της υποθέσεως C-15/95 (παρατίθεται στην υποσημείωση 15), σκέψη 17, και της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-463/93, St. Martinus Elten (Σύλλογος 1997, σ. I-255, σκέψη 24)· βλ. περαιτέρω τις αποφάσεις της 27ης Ιανουαρίου 1994, C-98/91, Herbrink (Σύλλογος 1994, σ. I-223, σκέψη 13) και C-189/92, Le Nan (Σύλλογος 1994, σ. I-261, σκέψη 12).

17 — Βλ. την απόφαση επί της υποθέσεως C-15/95 (παρατίθεται στην υποσημείωση 15), σκέψη 19.

18 — Βλ. σχετικά την απόφαση επί της υποθέσεως C-98/91 (παρατίθεται στην υποσημείωση 16), σκέψη 14.

εκμετάλλευσης και ο οποίος επιθυμεί να συνεχίσει αλλού τη γαλακτοκομική του παραγωγή.

ταλλεύσεως δεν μπορεί να διατηρήσει την ποσότητα αναφοράς, εάν αυτός αυτοβούλως κατήγγειλε τη σύμβαση μισθώσεως.

35. Κατά συνέπεια, υπό το πρίσμα του προαναφερθέντος σκοπού της εξαιρέσεως, η κατάσταση ενός μισθωτή, ο οποίος καταγγέλλει αυτοβούλως, όπως εν προκειμένω, τη σύμβαση μισθώσεως, δεν είναι, όπως ορθά, κατά την άποψή μου, υποστήριξε η Επιτροπή, άξια προστασίας όπως η κατάσταση του μισθωτή του οποίου η σύμβαση λήγει και ο οποίος, πέραν αυτού, δεν μπορεί να αξιώσει την παράταση της συμβάσεως υπό ανάλογους όρους.

36. Δεν μπορεί, συνεπώς, σε περίπτωση όπως η υπό κρίση, να εφαρμοσθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85.

37. Στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει, συνεπώς, να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84 καθώς και το άρθρο 7, πρώτο εδάφιο, σημείο 4, του κανονισμού 1546/88 έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση λήξεως συμβάσεως μισθώσεως, ο μισθωτής του τμήματος εκμε-

38. Κατά συνέπεια, υπό συνθήκες όπως αυτές της κύριας δίκης, η ποσότητα αναφοράς που συναρτάται προς τις γαίες που αποτελούν το αντικείμενο της μισθώσεως δεν μπορεί, κατ' αποτέλεσμα, λόγω ελλείψεως των εκάστοτε απαιτούμενων προϋποθέσεων, ούτε να περιέλθει στον εκμισθωτή, από τον οποίο ελλείπει η ιδιότητα του παραγωγού, ούτε να παραμείνει στον αποχωρούντα μισθωτή, ο οποίος αυτοβούλως κατήγγειλε τη μίσθωση. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση αυτή η οικεία ποσότητα αναφοράς θα πρέπει, όπως πρότειναν η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, να προστεθεί στο εθνικό απόθεμα και στη συνέχεια να κατανεμηθεί εκ νέου.

VI — Επί των δικαστικών εξόδων

39. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή δεν αποδίδονται. Ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, η διαδικασία έχει τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος στο πλαίσιο της εκκρεμούσας ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου διαφοράς. Κατά συνέπεια, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

VII — Πρόταση

40. Σύμφωνα με όσα προανέφερα, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 590/85, και το άρθρο 7, πρώτο εδάφιο, σημεία 1, 3 και 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88 έχουν την έννοια ότι, κατά την απόδοση εκμισθωμένου τμήματος εκμεταλλεύσεως, η ποσότητα αναφοράς που αναλογεί στις γαίες της εκμεταλλεύσεως που χρησιμοποιούνται για γαλακτοπαραγωγή δεν μπορεί να επιστρέψει στον εκμισθωτή, αν αυτός κατά το χρόνο της αποδόσεως δεν είναι πλέον παραγωγός γάλακτος και δεν προτίθεται πλέον ούτε να ασχοληθεί με την παραγωγή γάλακτος ούτε να προβεί σε νέα εκμίσθωση των εν λόγω γαιών σε παραγωγό γάλακτος.
- «2) Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84 καθώς και το άρθρο 7, πρώτο εδάφιο, σημείο 4, του κανονισμού 1546/88 έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση λήξεως συμβάσεως μισθώσεως, ο μισθωτής του τμήματος εκμεταλλεύσεως δεν μπορεί να διατηρήσει την ποσότητα αναφοράς, εάν αυτός αυτοβούλως κατήγγειλε τη σύμβαση μισθώσεως.